

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.
UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Breazu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitetele școlare și
partic. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

O recunoaștere venită indirect.

Se cunosc din ziare intențiile guvernului de a înăspri legea presei, pentru că unele ziare dau publicității articole desmățate. Ziarele protestează zicând că guvernul știrbește libertatea de presă, care e a patra putere în stat.

Dl. primministru Iuliu Maniu răspunde presei în cuvântarea recentă la Cluj, că nu are nimic împotriva presei, ci are în vedere pe țărani, cari nu citesc numai ziare populare ci tot mai mult se indeletnicesc cu cetitul ziarelor mari din București, unde se scriu la adresa oamenilor politici invective, cari dacă ar fi toate drepte ar însemna ruină catastrofală pentru țara noastră, și de aceea trebuie pus un lăcat la gura ziarului ca să nu învenineze pe țărani.

Noi reținem partea informativă venită dela un loc așa de înalt, că țărani savurează articole politice din marile ziare, ce apar în Capitală. Inseamnă, că țărani au prins la școala sătească tehnica cetitului, gustul de

celii și dacă ei citesc articole incendiare este treaba celor ce scriu, și celor ce obləduiesc asemenea scris.

Stați pe puțin pe gânduri, imaginați-vă școala sătească cu pereții coscoviți de intemperiiile timpului, cu pragul putred de umezeală, cu geamuri lipsă, cu foc de lemne verzi, cari răspândesc căldura la orele 11 când se apropie timpul de plecare, un primar renitent care consideră școala a 5 a roată la car, cum simle el că e tratată de superiorii lui în administrație și totuși, din această mașteră situație au răsărit lumini cari pot tăia întunericul gros dela sate. Imaginați-vă și pe învățătorul cu 3000 lei lunar, care în sinea sa privește cu jind la salariile de câteva zeci ori chiar sute de mii, un motiv de jenă îl silește să-și ascundă turburarea, el trebuie să fie etic, moral până la înălțimea cerută unui educator, deci a unui mlădiator de suflete.

Toată lipsa de salariu par'că era compensată cu o vorbă bună pentru învățător amestecată la loc convenit în vorbirea înaltului ministru la Cluj. Nu s'a făcut cu toate că a fost vorba de țărani, cari citesc, însă nu și de învățătorul, care în copilărie i-a pus peana în mână să scrie și cartea i-a deschis-o să citească.

Dacă de astădată am fost lipsii de mângăierea unei vorbe calde nu-i târziu pentru altă-dată.

Așteptăm, căci vrednic e lucrătorul de plata sa.

Toma Cocișiu.



„Școala și viața.”

Revista Asociației generale a învățătorilor din
România.

Cunoaștem marea importanță a rolului unei Reviste în viața unei Asociațiuni. Pentru aceea mijloacele de susținere a ei la nivelul recerut, trebuie să angajeze toate forțele noastre. Este barometrul forței spirituale a tagmei, pe care o reprezintă și măsura solidarității celor grupați în jurul ideii, care trebuie să triumfe. Este un puternic organ de luptă, de informație a decursului ei, a fazelor în care ea ajunge, a rezultatelor obținute, a datorii-

lor ce ne incumbă și ca atare, este cel mai eficace mijloc de întreținere a solidarității, pe care se întemeiază forța, la care trebuie să ajungem pentru a ne putea impune ca corporațiune deamnă de respectul aceloră, dela cari așteptăm respectarea drepturilor noastre legitime. Ea este și pentru noi, oglinda puterii noastre colective, în care putem vedea, ceea ce suntem în stare a reprezenta ca cu deplină încredere în puterea noastră, să ducem lupta până la triumfarea cauzei noastre drepte. Dacă Asociația noastră este astăzi recunoscută de cea mai activă, mai dinamică și și mai puternică între celelalte, este a se datorii în mare parte Revistelor noastre, cari ținând mereu steagul desfășurat, n'au lăsat se adoarmă conștiința datoriiilor, cari sunt nu numai acelea, de-a cheltui cât mai multă energie a noastră în folosul altora, ci mai sunt și altele, cari stând în funcție numai și numai de noi, trebuiesc neapărat împlinite, ca nu cumva neîmplinindu-se chiar atunci când sunt mai imperios cerute, să ducă la desamăjiri acolo, unde n'am vrea să planeze nici cea mai mică umbră de neîncredere în solidaritatea noastră.

Trăim vremurile, în cari ni se cere a face tot ce putem ca să ridicăm prestigiul nostru în conștiința publicului românesc. Exponenții nostri, chemați a concentra în sufletele lor aspirațiile noastre juste și a lupta cu îndârjire pentru realizarea lor, vor isbuti numai proporțional cu ajutorul ce li'l vom da.

Să ridicăm Revista Asociației generale a învățătorilor din România :

„Școala și vieța.” La o permanentă expresie a înțelegerii greutății vremurilor ce le trăim, a datoriei noastre față de neam, a încrederii noastre depline în conducătorii, ce ni i-am ales și să facem din ea simbolul viu al trăinicieii-și puterii mării noastre Uniri.

Am primit eri în 3 Februarie, No. 1-al ei în 100 exemplare. Cetind-o, am dat la pag 54, sub titlul : „ Informații,” de următorul apel :

„ Nădăjduim acum când revista a luat ființă, în sprijinul efectiv al secțiunilor, deocamdată cerându-la două lucruri : să ne înainteze de urgență tablourile de abonați și să ia măsuri imediate pentru încassarea prin state a abonamentelor.

„Nici o secție nu trebuie să uite ce risc înseamnă apariția unei reviste ca a noastră, cu un tiraj așa de mare, de aceea dacă nu vor s'o vadă dispărând, ci din contră îmbunătățindu-și formatul și cuprinsul și mărându-și neconținut tirajul, să-și independiniască datoria față de dânsa fără nici o întârziere.”

Suta de exemplare voiu distribui-o pela centrele noastre, pentru o cât mai grabnică răspândire a ei, ca semnalul sosirii ceasului împlinirii unei mari datorii.

În numele acestei datorii, rog Directoratele școalelor noastre primare din acest județ, a-mi trimite câte un tablou al învățătorilor dela școalele lor, abonați la această revistă, cu adresa exactă a fiecăruia, ca'n cel mai scurt timp să pot trimite la adresa: Redacția și Adm. Revistei „Școala și vieța”, Strada Latina No. 10. București, tablourile abonaților din județul Alba. Abonamentul: 150 Lei pe an. Tablourile să se trimită pe adresa: Direcțiunei școalei primare din Sebeșel, Posta Sebeș Jud. Alba.

A. Duilea.
preș. Asociației inv.
din jud. Alba.



Două lacune.

În literatura noastră pedagogică — didactică deși destul de bogată și bună totodată, se simte de către învățătorii clasei I. primare lipsa unui *manual pentru memorizare* și a altuia *pentru intuiție*.

I.

Să le luăm pe rând:

Se va părea curios că susțin acest lucru chiar despre memorizare, pentru că se va zice: n'ai decât să cauți reviste pentru copiii și în ele vei găsi poezii câte vrei și acum vrei, iar dacă cumva n'ai o colecție mai bogată de reviste caută prin însuși Abecedarul copilului și vei găsi câte îți trebuie.

Până la un loc, acei cari susțin acest lucru, au toată dreptatea. Ca cantitate găsim destule, însă ca *calitate*? Aceasta e altă întrebare. Cele mai multe din poezioarele ce trebuiesc memorizate sunt fabricațiuni, de autori obscuri, cari numai fiindcă rimează sunt poezii, dar ca conținut, ca formă nu sunt nimic. Și prin urmare nici sufletului copilului nu dau nimic.

Aceste poezioare fabricate sunt întocmai ca și poveștile de acest soi. Tendința moralizatoare se prea vede din ele, iar efectul e contrarul, pentru că morala își prea scoate ghiara din sac: Un copil a dat cu pietri după un țigan; un domn a venit și l-a tras de ureche. Morala: Nu aruncați cu pietri că o pățiți! Morala copilului; Hei, hei, da eu după câți am dat și n'am pățit nimic!

Un altul a mâncat mere crude; s'a îmbolnăvit de moarte; a venit medicul și abia l-a scăpat. Învățătură: Nu mâncați poame crude! Epilog în pauză: Știi mă Martin, când am fost astă-vară la voi în grădină și-am mâncat și mere, și prune și tot nu ni-o fost nimic. Iacă zice și domnul învățător să ne sparie.

Acelaş lucru se petrece şi cu poeziile fabricate. Memorizăm, fiindcă-i ora de memorizare. Dar ce am memorizat în ora trecută nu ni-o mai reamintim în cea următoare nici în ruptul capului. Trebuie să deschidem cartea, căci altcum nu merge. E interesant însă, că numai pe cele obscure nu le reţinem, pe cele de adevăraţi poeţi le putem reproduce chiar şi după ani de zile.

„A venit un lup din crâng.“

„Crăciunul copiilor.“

„Vestitorii primăverii.“ etc. etc.

sunt totatătea poezii de cari şi acum după ani îndelungaţi le putem reproduce.

Am avea deci o dorinţă : D-nii autori de cărţi didactice să ne surprindă pentru anul viitor cu un mic manual pentru memorizare, în care să culeagă cu sârguinţă de albină absolut toate poeziile potrivite pentru sufletul copilului din anul I de şcoală, omiţând tot ce e de provenienţă obscură, şi dându-ne numai perlele literaturii noastre.

Tot cam aşa stăm şi cu *intulgia*. Nu avem un manual de intuiţie care să fie numai al învăţătorului, nu şi al elevului, iar în acest manual să fie arătată materia claselor I şi II per longum et latum, ca învăţătorul să aleagă ce-i convine. Dacă această materie ar fi încadrată în lecţiuni ar fi şi mai bine.

Se va obiecţiona : De ce manual separat pentru învăţători, căci materia intuiţiei e depusă în cartea de citire ?

Îată de ce : În cartea de citire ea e schiţată numai sumar şi atunci ar fi de dorit acest manual pentru învăţători.

Mai bine ar fi însă când în cartea de citire pentru clasa II ar fi tratat un individ din toate punctele de vedere, mai ales din punctul de vedere *biologic*, care ar desvolta interesul *empiric, speculativ şi estetic*.

Este adevărat că trataţi indivizii în felul acestea cadrele cărţii de citire pentru clasa II ar deveni mai mari. Ne-am putea însă ajuta şi aici. Să luăm un exemplu !

Dacă despre pisică s'au scris de pildă 2 pagini, arătându-se în amănunte cum a înzestrat-o D-zeu cu auzul aşa de fin, cum i-a dat pupila ziua lungăreaţă, noaptea rotundă, cum îi este înzestrată gura cu diferite feluri de dinţi, ce face cu mustăţile, la ce-i servesc ghiarele, de ce sunt ele retractile, de ce are periniţe sub ghiare de ce e corpul svelt şi picioarele musculoase etc. etc, atunci despre câine s'ar putea scrie mai puţin. Ar fi, destul dacă s'ar spune că el seamănă aproape întru toate cu pisica, se deosebeşte numai prin cutare şi cutare lucru.

Ba am putea vâri aci chiar și lupul ursul, viezurele, vulpea — arătând numai asemănările și deosebiriile dintre ele, — grupându-le pe toate în *ordinea animalelor sfâșiătoare*.

Eu cred că s'ar face mai bine intuiția în felul acesta, iar elevul s'ar alege cu ceva.

Tratându-le separat, individ de individ, elevul nu va prea ajunge nici la convingerea că ele sunt înrudite între sine.

Acelaș lucru s'ar putea face și cu alți indivizi din alte grupe.

Dacă în felul acesta se va depune materia de intuiție în cărțile de citire atunci nu mai avem lipsă de manual separat, altcum ar fi de dorit unul.

Vasile Zdrenghea.
inv. dir.



Cooperativa noastră.

II.

Păreră a celor, cari stăruesc ca Cooperativa noastră se rămână și pe mai departe la Aiud, nu este rea. E păreră a oamenilor, cari doresc să țină cu tărie la aceea ce au întemeiat și susținut până acuma cu atâtea nevoi și sacrificii.

De altă parte este vorbă aci nu numai de demnitatea oamenilor, ci și de prestigiul cooperăției române. Cum adică, în Aiud unde e puternica „*Hangya*“ a Ungurilor, noi Românii să nu fim în stare a susține nici-o amarătă de cooperativă.

Dar ori cât de îndreptățite ar fi această părere totuși ea nu se va putea impune dacă nu va fi exprimată din partea alor cel puțin 50 membri, conform articolului 60 din statutele cooperativei. *De fapt acest articol prevede că societatea nu poate fi dizolvată, dacă cel puțin 50 membri stăruesc la continuarea ei, chiar dacă ei sunt în minoritate.*

Presupunând, că s'ar ajunge la acest lucru, totuși, în împrejurările de astăzi, cooperativa nu se va putea menține mult timp. Aceasta se va putea deduce din cele ce vor urma în rândurile de mai la vale.

Păreră a celor, cari sunt pentru lichidarea cooperativei, este bine motivată. Aceștia știu, că astăzi cooperativa aceasta este foarte slab sprijinită de către învățătorii noștri. Ne fiind sprijinită cooperativa de către învățătorii, zic acești membri, ea n'are rostul de-a mai exista. Ba, nici celalt public românesc din oraș și împrejurime nu dă cooperativei concursul cuvenit. Și în acest caz viitorul acestei cooperative nu este asigurat. În urmare

cooperativa trebuie liquidată acuma din vreme, când situația ei încă este solidă.

Da, este foarte adevărat, că majoritatea învățătorilor noștri astăzi nu mai sprijinesc cooperativa noastră din Aiud. Ba, sunt mulți dintre ei, cari o chari defăimează în toate părțile. Mulți dintre membri cooperativei au cumpărat dela ea mărfuri pe credit pe cari însă nu voiesc să le achite cu anii, prin care fapt au adus și aduc mereu cooperativa în mare încurcătură, deoarece ea nu-și poate achita la timp datoriile către creditorii săi.

Și aceea este adăvărat, că nici celalt public românesc din localitate și jur nu sprijinește cum trebuie această cooperativă. S'a creiat deci în jurul cooperativei noastre din Aiud o atmosferă neprielnică pentru dăinuirea și prosperarea ei. Se pare, că în astfel de împrejurări nu ar rămâne alta, decât liquidarea cooperativei. Cu toate acestea mai este o altă soluție, dar despre asta vom scrie în numărul viitor.

Cooperatorul.



Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

No. 463—1930

Către toate școlile primare de stat din județ.

Vă facem cunoscut, că Ministerul prin decizia No. 9079 din 21 Ianuarie 1930 a dispus ca Dl. Traian Șuteu, Inspector general primar să fie repartizat la Directoratul Ministerial Reg. Cluj, pentru controlul învățământului primar din jud. Maramureș, Satu-Mare, Sălaj, Cluj, Mureș, Năsăud, Someș, Turda, Alba, Făgăraș, Hunedoara, Sibiu, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Brașov, Ciuc, Odorheiu, Trei Scaune.

Revizor, M. Sasu.



ȘTIRI.

* Statele de plată de pe luna trecută au fost trimise spre ordonanțare la Serviciul învățământului de pe lângă Directoratul din Cluj. Se așteaptă în fiecare moment sosirea lor.

* Corpul didactic — primar și secundar — din Aiud aranjează în seara de 15 l. c. o serată dansantă.

* La încheierea revistei am primit dureroasa știre, că colegul nostru **Ion Neamțiu** din comuna **Fărău**, a murit subit

in noaptea de 6 Februarie a. c. Transmitem intristatei familii sincerile noastre condoleanțe, iar mortului să-i dăruiască bunul Dzeu odihnă eternă.

* In ziua de 11 l. c. a avut loc la Revizoratul școlar din Sibiu o conferință școlară administrativă cu dnii Traian Șuteu, inspector general, P. Petrescu, inspector școlar, M. Sasu, L. Maior, Nic David și S. Șerban, revizori școlari.

Poșta administrațiunii.

1) Cu numărul 5 am început a expedia revista și dlor învățători din comunele atașate de curând județului nostru. Cei cari nu primesc revista să ne anunțe, ca să luăm măsuri.

2) Confirmăm primirea urm. abon. pe 1930. Tecla Luculeț și Elis. Crișan câte 150 Lei. Com. gr. de copii Sebeș 180 Lei.



Societatea de ajutorare

confirmă primirea următoarelor sume: 1. Tecla Luculeț 100 lei, 2. Elis. Crișan 100 lei, 4. Ion Gligorăscu 200 lei, 5. Nicolae Dușa 200 lei, 6. Dș. Emilia Neagoie în Stremțiu. Am aflat suma de 250 lei, pe care o achităm pe aceasta cale.



Anunț.

Cartea Româneasca S. A. a înființat o secțiune bine organizată și inzestrată cu toate materialele didactice (aparate, instrumente, rechizite, preparate, tablouri intuitive) aparate de laborator, geodezie și optică, îndeplinind cu aceasta o necesitate de prim rang pentru toate școlile din țară.

Cataloagele ilustrate de fizică, chimie și științe naturale, precum și a tablourilor intuitive, alcătuite după noua programă analitică, apar în decursul anului curent și se vor trimite la toți profesorii și învățătorii din țară, la cerere. Inscrineri pentru rezervarea exemplarelor se fac începând de acum, la „Cartea Româneasca” (Secțiunea Material Didactic) București I. Bvd. Academiei 3, cât și la sucursalele Societății din Brașov, Cluj, Timișoara, Chișinău. Diciosânmartin și Lipova.